

Täysistunto

Keskiviikko 30.3.2022 klo 14.01—17.14

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 33/2022 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään se 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Leppä, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.39 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (esittelypuheenvuoro): Herra puhemies! Tässä on siis kysymyksessä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muutoksesta. Tämä on erityisesti työllisyystoimi, mutta tämä on myöskin vahvasti huoltovarmuustoimi.

Maatalouden luopumistukeen oikeutetut voivat osallistua jatkossa rajoituksetta esimerkiksi maatalouden kausi- ja tilapäistöihin ilman, että heidän tukensa maksatus keskeytyy — tämä on se keskeinen asia. Esityksellä helpotetaan työntekijäpulaa maaseudulla. Asian tuntevaa työpanosta tarvitaan erityisesti alkutuotannon kannalta kriittisillä aloilla maataloudessa ja puutarha-alalla. Muutos helpottaa myös työvoiman saamista eri toimialojen yrityksiin ja palvelualoille.

Lakiehdotus mahdollistaisi lisäksi maatalouden luopumistukeen oikeutettujen tuensaa- jien ansiotyössä käynnin huoltovarmuuden turvaamiseksi Ukrainassa käytävän sodan ja covid-19-epidemian aiheuttamissa työvoimatarpeissa. Covid-19-pandemiaan liittynyt määräaikainen poikkeus ansiotulorajoitteen soveltamiseen oli voimassa vuosina 20 ja 21, ja tämän vuoksi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella Melalla, joka hoitaa maatalouden harjoittamisesta luopuneiden tuen maksatuksen, on jo kokemusta ansiotulorajoitteen soveltamatta jättämisestä.

Tämä esitys koskee noin 1 400:aa luopumistuen saajaa, ja helpotus tulee voimaan — jos eduskunta sen hyväksyy — taannehtivasti 1. tammikuuta alkaen, jos tosiaan tämä lakiesitys tällaisenaan hyväksytään. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Edustaja Kalmari.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

15.41 Anne Kalmari kesk: Arvoisa puhemies! Uskoakseni tämä lakipaketti on valiokunnassamme niin sanotusti pelkkää julistusta. Aika nopealla aikataululla teimme silloin sen edellisen ja vaadimme, että tämä tulee valmistella mahdollisimman nopeasti pysyväksi lainsäädännöksi. Kiitän, että se on tässä ja nyt, mutta esitän huoleni siitä asiasta, että se on menossa perustuslakivaliokunnan käsittelyyn sen taannehtivuuden vuoksi, ja itse asiassa taannehtivuus johtuu vain siitä, että sitä ei ehditty valmistella valmiiksi jo viime vuoden puolella, vaikka siitä hallituksen päätöksetkin olivat. En tiedä, onko tässä ketään perustuslakivaliokunnan jäsentä, mutta kun tämä ei ole kauhean monimutkainen asia, niin toivoisin, että se sieltä perustuslakivaliokunnasta tulisi mahdollisimman nopeasti, että saataisiin varmuus tästä, että se jatkuu viime vuodelta sitten suoraan eteenpäin.

Erittäin hyvä lainsäädäntö: auttaa maatalojenkin akuutissa työvoimapulassa ja on mielestäni muutenkin oikeudenmukainen yleiseen eläkejärjestelmään suhteutettuna. Onhan se outoa, että on yksi väestöryhmä, joka ei ole voinut tehdä millään tavalla tai juuri mitään töitä eläkkeen lisäksi. Verottajahan siellä sitten huolehtii, ettei kukaan liikaa tee. Erittäin hyvä esitys.

Tässä vaiheessa nyt sitten kiitoksia Lepälle, kun lienee kuitenkin loppusuoralla näitä ministerin esityksiä. Kiitoksia työstänne!

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Sankelo poissa. — Edustaja Autto.

15.43 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Uskaltanen tässä kokoomuksen ja koko oppositionkin suulla puhua yleisesti, että ilman muuta tuemme tätä lakiesitystä. Tämähän on erittäin järkevä ja tärkeä esitys, ja kyllähän tämä Venäjän hyökkäys Ukrainaan nyt todella on suuri vaara — ehkä meille suomalaisille ei niin konkreettinen suuri vaara sen suhteen, että meiltä ruoka loppuisi, mutta kyllä sillä voi olla todella vakavia globaaleja häiriöitä ruoan riittävyteen ja erityisesti ruoan hintaan, mikä voi sitten taas häiritä esimerkiksi yhteiskuntarauhaa huomattavasti köyhempien yhteiskuntien osalta, ja tässä mielessä ne vaikutukset voivat kantautua meille myös sitten tämän ruokasektorin kautta. Tässä mielessä kaikki se, mitä voidaan nyt tehdä kotimaisen ruoantuotannon varmistamiseksi — ja ei vain varmistamiseksi vaan lisäämiseksi niin, että osaltamme ainakin huolehdimme oman tonttimme ja ehkä pystymme helpottamaan ihan tätä globaaliakin elintarvikepulaa, mikä pahimmillaan tästä Venäjän hyökkäyksestä voi seurata — kaikki toimet ovat tarpeen. Kiitos siitä, että tässä ministeri Leppä on nyt ripeästi edennyt ja tämä laki on saatu eduskuntaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Myllykoski.

15.44 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Se problematiikka, minkä valiokunnan puheenjohtaja Kalmari toi esille taannehtivuudesta, on varmasti sellainen huoli, mikä voi mietityttää. Mutta jos ajattelen, että taannehtivuuden osalta eläkkeisiin liittyvät asiat ovat olleet sellaisia, että yleensä sitten ollaan oltu tilanteessa, missä ollaan leikattu jotakin, niin nyt tässä ei ole kuitenkaan se kysymyksessä vaan se, että meillä on ollut koronan vuoksi tähän liittyvää lainsäädäntöä, että me olemme tehneet niitä pätkälakeja, jotta sitten luopumiseläkkeellä olevat henkilöt ovat mahdollistaneet ruoantuotannon turvaamisen. Varsinkin kun kausityöntekijöiden osalta on ollut vaikeuksia, niin mielestäni tämän ei pitäisi,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

oman näkemykseni mukaan, törmätä siihen, vaan tämä on jatkumo sille, että olemme korona-ajasta koettaneet pyrkiä pääsemään yli niin, että niin sanotut luopujat ovat tukena. Ja minun mielestäni tämä on erityisen hyvä siinä mielessä, että kyllä nuoren, vaikka tilalla olisi työskennellyt, kuuluu se tuki saada luopujalta, joka auttaa kädestä pitäen ja mahdollistaa sen tilan haltuun ottamisen, ja siinä mielessä tämä on erityisen hyvä lakiehdotus.

Mutta kun nyt tuossa puheenvuorot vähän karkasivat, niin on pakko sanoa tuohon edelliseen liittyen — jos ei puhemies heti nuijalla heitä —, että se hallinnollisen taakan ehkäisy, mitä maa- ja metsätalousvaliokunnassa olemme aina edellyttäneet ja emme juuri ole koskaan onnistuneet, niin toivottavasti tuossa edellisessä... [Anne Kalmari: Kyllä me ollaan onnistuttu!] — No, voisiko sanoa, että aina olemme rajoittaneet, mutta koskaan se rajoitustoimenpide ei ole toteutunut.

Mutta nyt tässä kohtaa ministeri Lepälle haluan sanoa — en sano sitä niin, kuinka sanoin sen eilen tuolla kahvilassa, [Naurua] mutta ymmärrätte varmaan, mitä tarkoitan — oikein hienoa työtä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos, kiitos. — Edustaja Hoskonen.

15.47 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että tämä pieni, vähäpätöiseltä tuntuva lakiesitys saatiin nopeasti eduskuntaan, ja tämä totta kai pitää hyväksyä, koska sen luopumistukea nauttivan, viljelystä luopuneen viljelijän tulovirta, ihan varmaa on, ei nyt häävi ole, tai sanotaanko, että jos semmoinen sattuisi löytymään, niin toivon, että ministeri vaikka etsii ja esittelee minulle, että tässä hän nyt oli, [Naurua] koska minun tiedossani yhtään sellaista ei ole. Tämä saadaan tällä uudella lailla tämän vuoden alusta alkaen varmistettua, että kyseinen henkilö tai henkilöt, jotka nauttivat tätä luopumistukea, saavat jatkaa elämäänsä normaalisti, ja heidän työpanoksensa tälle yhteiskunnalle on tämän luopumistukipäätöksenkin jälkeen äärimmäisen arvokas, myös sille jatkavalle sukupolvelle, joka tilaa hoitaa, ja myös ympäröivälle yhteiskunnalle. Siellähän voi olla huippupätevä kaveri vaikka konetöihin. Monesti maanviljelijät ovat elinkeinoelämän kymmenottelijoita. He osaavat monia taitoja kirvesmiehen töistä konekorjaukseen, ja kaikki ovat tänä päivänä erittäin hyödyllisiä taitoja.

Se, mistä minä olen hyvin murheellinen, on se, että meillä on Suomessa maatalous mennyt tähän tilanteeseen, missä nyt ollaan. Kun lukee noita maailman uutisia tältäkin päivältä siitä, mitä tuolla maailmalla rajojemme ulkopuolella tapahtuu, niin pitäisi olla kyllä nyt viimeistään tänä päivänä selvää kaikille suomalaisille, että meidän pitää pelastaa suomalainen maatalous ja saada suomalainen ruoantuotanto nousemaan oikeaan kunniaan ja joka ainoa peltohehtaari viljelyyn. Meillä on tämä keskustelu, mitä käydään vaikka nyt turvepeltojen käytöstä, että se ilman pilaajana on kuulemma maailman pahin — tieto ei muuten pidä paikkaansa — mutta pitäisi sitä tästä kansakunnasta sen verran löytyä yksimielisyyttä. Esimerkiksi tämä edellisessä asiassa käsitelty lannoiteasia koskien tätä Soklin esiintymää: onhan tämä käsittämätöntä, jos me emme turvaa oman kansakuntamme ruokahuoltoa tulevaisuudessa.

Tämä nyt käsillä oleva lakiesitys on aivan erinomainen, ja tämäkin hyvin vähältä osaltaan turvaa myös sitä, että Suomessa vielä omaa leipää ja omia elintarvikkeita syödään tulevinakin vuosikymmeninä. Jos tätä emme hoida ja tähän liittyviä asioita, niin silloin Suomi on isossa pulassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kettunen.

15.49 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Tämän lakiehdotuksen tarkoituksena on siis mahdollistaa maatalouden luopumistukeen oikeutettujen tuensaajien ansiotyössä käynti ilman, että työssä ansaitun tulon määrä vaikuttaisi maatalouden harjoittamisesta luopuneen oikeuteen saada luopumistukea — erittäin positiivinen ja hyödyllinen lakiesitys maataloudelle.

Nimittäin tavoite on edistää luopumistuen saajien työpanoksen ja osaamisen hyödyntämistä nykyistä enemmän ja näin osaltaan tukea osaavan työvoiman saatavuutta sekä työmarkkinoiden kohtaannon tehostamista alkutuotannon kannalta kriittisillä aloilla, erityisesti maataloudessa ja puutarha-aloilla mutta myös muussa maaseudun elinkeinotoiminnassa ja palveluntuotannossa. Ja maatalous, jos mikä, on ylisukupolvisuuskysymys, ja tämä lakiesitys, kun ansiotulorajan poistaminen toteutetaan, auttaa osaltaan myös vauhdittamaan sukupolvenvaihdoksia, ja sitä me tarvitaan tässä maassa.

Kun tässä edellinen edustaja, edustaja Hoskonen, käytti puheenvuoron, jossa toi esille tämän maatalouden kannattavuuskriisin ja ahdingon, niin haluan tässä puheenvuorossa myös luoda uskoa siihen, että kyllä tässä maassa edelleenkin viljelystoimintaa on tulevaisuudessa. Ja niille nuorille viljelijöille, jotka nyt miettivät ja ovat sukupolvenvaihdoksia tekemässä, haluan antaa muistutuksen tällä puheenvuorolla, että maausko pitää pitää lujana ja sitä kautta pitää huoli, että tässä maassa huoltovarmuus on taattu myös ruoantuotannon osalta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäenpää.

15.51 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Nyt meillä on käsittelyssä hallituksen esitys, joka mahdollistaa luopumistuen saajien ansiotyössä käynnin. Tämähän oli jo viime vuonna mahdollista, ja nyt se ymmärtääkseni uusitaan ja vähän takautuvasti sitä lakia käsitellään. Toivotaan, ettei siihen tule mitään ongelmia tuolla perustuslakivaliokunnassa. Tämä on minun mielestäni tärkeä asia, että mahdollistetaan näille entisille maatalouden isännille mahdollisuus työskennellä. Heistä on varmasti hyvin moneen ammattiin toimimaan, ja ilmeisesti tämä nyt vähän tämmöiseen kausityöhön kuitenkin kohdistuu pääosin. Pidän tätä hyvänä esityksenä.

Lyhyesti nyt vielä, kun näyttää siltä, että tämä on viimeinen pykälä, jossa olen täällä nyt ennen... tai kun samalla nämä ovat viimeisiä Lepän esityksiä, mitä täällä salissa mahdollisesti käsitellään, niin kiitän nyt siitä, että olette ainakin yrittänyt viedä eteenpäin tätä maatalouden asiaa. Kyllä tämä, niin kuin edustaja Kettunen äsken sanoi, on todella huolestuttava tilanne. Toivotaan, että tunnelin päässä on valoa ja että se ei ole vastaantuleva juna. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Sankelo.

15.53 Janne Sankelo kok: Arvoisa puhemies! Tosiaan tämä hallituksen esitys luopumistukeen liittyen on aivan erinomainen, ja ei siitä kahta sanaa. Mennään sillä eteenpäin. Kokoomus antaa vahvan tuen tälle.

Mutta muutama sana luopumisjärjestelmästä ylipäätensä. Tästä olen joskus ministerin kanssa käynyt vähän epävirallistakin keskustelua, ja ehkä se nyt tässä voisi tulla ihan julki

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

sanotuksi. Nimittäin, niin kuin täällä todettiin, suomalaiset tilat ovat ylisukupolvisia. Meillä on pitkäaikaisia sukutiloja, ja perheviljelmät ovat se, millä tulevaisuudessa Suomessa kyllä ruoantuotantoa harjoitetaan.

Jospa tämän ajan puitteissa kertoisin semmoisen ehkä kuvaavan esimerkin luopumisjärjestelmän tarpeellisuudesta. Jos meillä nyt on vaikka viisikymppinen kauhavalainen viljelijä ja hänellä parikymppinen perillinen, tyttö tai poika, joka lähtee opiskelemaan ja sillä reissulla saa hyvän ammatin, jää töihin toiselle paikkakunnalle, perhe perustetaan ja näin sitä mennään vuosia eteenpäin ja tuleva viljelijän alku alkaa olemaan jo tuommoinen nelikymppinen ja vanha isäntä siellä viljelee edelleen sisukkaasti, niin sitä ajan tässä takaa, että kun tämä on erityinen ala, tämä ruoantuotanto, niin kyllä meillä pitäisi olla jatkossa sellainen malli, jolla tilan siirto uudelle sukupolvelle voisi tapahtua järkevään aikaan. Tuo esimerkkini kuvaa sitä, että sitten kun on menty tavallaan ajassa liian pitkälle, niin ei sieltä sitten enää palata. Ne systeemit ovat siellä toisella paikkakunnalla, kaupungissa: työt, puolison työt, lapsien koulut ja harrastukset. Ja jos sitten, kun viljelijä on kuusivitonen, tulee eteen se, että ”tänne nyt kotitilaa viljelemään”, niin kyllä se on aika iso muutos.

Sen takia meidän pitäisi täällä myös pitkällä juoksulla, vaikka siellä parlamentarisessa seurantaryhmässä sitten, miettiä, millä tavalla me huolehdimme siitä, että tämmöinen jatkumo tilojen osalta saadaan onnistumaan myös tulevaisuudessa. Se ei ratkea tässä keskustelussa, jos ei ministerillä ole heti sellainen kokoava huomio, jolla asia saadaan hoidettua. Mutta haluan tämän ongelman tuoda esille käytännön esimerkin kautta ja toivon, että siihen sitten jatkossa tulevat hallitukset kiinnittävät huomiota.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

15.56 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Myös omasta puolestani kiitokset ministeri Lepälle hyvästä yrityksestä. Tämä laki on tietenkin siinä mielessä tervetullut, että totta kai on tärkeää huomioida lopettavien viljelijöiden tilanne ja heidän mahdollisuutensa työllistyä. Se on hyvä asia, että näin tehdään. Toivottavaa kuitenkin olisi, että vaikei se olekaan mitenkään erityisen helppoa, niin mietittäisiin joitain keinoja, kuinka se ovi saataisiin heilumaan toiseen suuntaan, niin että tulisi lisää viljelijöitä. Tämähän on vähän samanlainen kysymys kuin syntyvyys: Kellään ei ole mitään sellaista taikakeinoja, millä se syntyvyys saataisiin varsinaisesti suureen nousuun Suomessa. Kellään ei myöskään ole taikakeinoja, millä saataisiin uusia viljelijöitä ja tilallisia maahan. Mutta tosiasia kuitenkin on se, että me tarvitsemme molempia asioita Suomessa, että täällä olisi jatkossa elämisen edellytykset. Nyt tässä kriisitilanteessa on jo lyhyessä ajassa nähty se, että maailmanmarkkinat eivät välttämättä toimi ruoan suhteen. Jos maailmanmarkkinat eivät toimi ruoan suhteen eikä meillä ole omavaraisuutta, niin me voimme olla aivan oikeissa ja vakavissa ongelmissa ruokahuoltomme kanssa. Voidaan puhua tilanteesta, jossa yksinkertaisesti kaupassa ei ole saatavilla tavaraa, vaikka olisi rahaa siitä maksaakin — pahimmissa tapauksissa jonkinlaisista säännöstelytilanteista, vastaavista asioista, jos maailmanmarkkinat häiriintyvät riittävän vakavasti. Kyllä tässä tilanteessa meillä vaan täytyy olla jonkinlainen keino ja visio siitä, millä tulevaisuudessa huoltovarmuus turvataan myös ruoan suhteen, ja se vaatii viljelijöitä ja tilallisia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Elomaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

15.58 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys luopumistuesta on erittäin kannatettava, ja varmasti myös perussuomalaiset ovat tämän takana. Mutta kyllä sen niin täytyy olla tulevaisuudessa, että viljelijä pystyisi ihan sillä omalla ammatillaan elämään, ettei tarvitsisi perheessä sitten olla henkilöitä, joitten on oltava jossain muussakin työssä, että kuukausiansio tulee, että pystyy siinä tilalla olemaan. On tosi tärkeää, että meillä on viljelijöitä tulevaisuudessakin. Ja se, että kokoomuksen Vartiainen esitti jättitiloja ja niille tukia, vähän niin kuin särösi korvassa. Toivoisin, että se ei ole ainakaan kokoomuksen peruslinja, mitä hän puhui tässä, oliko nyt viime viikolla, tai antoi sellaisen tiedotteen.

Meidän maa- ja metsätalousvaliokunta tekee Kalmarin johdolla erittäin hyvää yhteistyötä, kaikki puolueet tekevät tosi hyvää yhteistyötä, se on hieno asia. Kaikki tarvittava on tehtävä ruoantuotannon huoltovarmuuden turvaamiseksi. Ongelmat ovat kasautuneet pidemmän aikavälin aikana ja kärjistyneet tietysti nyt. Alkutuottaja saa yksinkertaisesti liian pienen siivun tuotteestaan, ja se on tämä suuri probleema, mikä pitää ratkaista. Jokainen maa tekee nyt tällä hetkellä kaikki turvatoimensa, että viljelijät pystyvät jatkamaan omissa maissaan ja tuottamaan ruokaa. Meidän pitää Suomessa tehdä aivan tämä sama. Meillä on kunnianhimoinen ilmastolaki tulossa, ja meidän täytyy sitä ehdottomasti tarkastaa myös sen suhteen, ettei se aseta sitten ongelmia ruoantuotannossa, koska se on nyt meidän kaikkien etu, että sitä ruokaa tulee.

Ja lopuksi kiitän ministeri Leppää. Hän on tehnyt miehen työn. Erittäin hyvää työtä te olette tehnyt, ja toivon, että se, kuka seuraajaksi tulee, pystyy tekemään vähintään saman. Erittäin paljon kiitoksia, ministeri Leppä!

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kalmari.

16.00 Anne Kalmari kesk: Arvoisa puhemies! Halusin vielä käyttää puheenvuoron, kun tässä nousi tämä luopumistukiasia yleisemminkin esille. Jos ei ole nuoria aloittajia ja kannustejärjestelmää, joka ohjaa siihen, niin meidän ruoantuotanto on vaarassa.

Meillä on ollut Euroopan nuorimmat viljelijät, keski-ikä 52 vuotta, ja tämä luopumistukijärjestelmä — joku tämäntapainen mestari — kisälli-järjestelmä, jolla mahdollistettaisiin luopuminen riittävän ajoissa — voisi olla esimerkkinä EU:hun. Sehän olikin tässä CAP-keskusteluissa jo mukana ja oli Pellolta pöytään -strategiassakin jo jollain lailla huomioitu, mutta siellähän ei oikein tällaisista valmista tästä asiasta ole. Toivoisin, että tätä asiaa myös yhteisillä ponnistuksilla viedään eteenpäin, että jonkunlainen järjestelmä, joka mahdollistaa ajoissa luopumisen, meillä olisi.

Tässä eri keskusteluissa on tullut tämä maatalouden kriisitilanne ylipäättäänkin esille, ja kuitenkin haluan sillä tavalla pitkässä juoksussa luoda uskoa tähän alaan. Kun maailmassa viljeltävä peltoala vähenee koko ajan kuivuuden takia ja jo 2030 maailmassa tarvitaan 50 prosenttia enemmän ruokaa, tarvitaan 45 prosenttia enemmän energiaa ja 30 prosenttia enemmän vettä ja meillä tätä kaikkea meidän luonnonvarojen vuoksi on, niin kyllä tämä tulevaisuuden ala on. Tässä vain on sellainen tunne, että ehtiikö kurki kuolla ennen kuin suolaa.

Tiedän, että tämä porukka, kaikki, ovat tekemässä tätä yhteistä tavoitetta, että meillä on puhdas ja turvallinen ruoka jatkossakin, ja eritoten kiitokset, ministeri, että te olette ollut sitä koko eduskuntauranne ajan tekemässä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Autto.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

16.02 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Tässä tosiaan edellä on puolin ja toisin tietysti kiitelty ministeriä ja kiitelty ministerin työtä aiemmin valiokunnan puheenjohtajana. Tässä valiokunnan puheenjohtaja antoi kiitoksia kaikille, jotka olemme siellä valiokunnan piirissä työtä tehneet, ja tässä mielessä uskon, että olemme kaikki todella siinä yhteisessä rintamassa, joka ei vain arvosta suomalaista puhdasta ruokaa ja sitä työtä, mitä suomalaiset viljelijät tekevät, vaan on leppymättä tekemässä sitä työtä, että tämä ala todella paitsi turvaa meille suomalaisille hyvän ruoan ja menestystä maaseutuelinkeinoillemme voi myös olla tulevaisuudessa näyttämässä suuntaa laajemminkin Euroopassa sille, miten kestävällä tavalla ruokahuollosta Suomessa huolehditaan.

Tässä mielessä, arvoisa puhemies, halusin ottaa vielä puheenvuoron myöskin varmistakseni sen, kun valiokunnan varapuheenjohtaja Elomaa kyseli näihin Helsingin Sanomissa olleisiin Helsingin kaupungin johdon ja muiden helsinkiläisten mielipidevaikuttajien mielipiteisiin viitaten, mikä kokoomuksen linja on, että kyllä kokoomuksen linja on se, että olemme vankkumatta suomalaisen ruoantuotannon tukena ja takana niin täällä kotimaan politiikassa kuin olemme oikeastaan koko Suomen EU-jäsenyyden ajan olleet se keskeinen voima, joka on pystynyt EU-tasolla huolehtimaan myös siitä, että Suomelle tärkeät näkökulmat tulevat sillä tasolla mahdollisimman hyvin huolehdituiksi. Vaikkapa nykyisestä europarlamentaarikkojen joukostamme esimerkiksi Petri Sarvamaa tekee todella hyvää ja tärkeää työtä tässä.

Eli omasta puolestani ja kokoomuksen puoluejohdon edustajana voin kyllä edustaja Elomaa vakuuttaa, että tosiaan kun kysytte puheenjohtaja Petteri Orpolta näkemyksiä näihin asioihin ja olette voinut lukea vaikka hänen pari viikkoa sitten Maaseudun Tulevaisuudelle antamansa haastattelun, niin kyllä kokoomus on vankkumaton suomalaisen viljelijän puolustaja, ja uskon, että tätä samaa viestiä voidaan vahvistaa vielä täältä meidän nykyisen maa- ja metsätalousvaliokuntaryhmänkin puolesta.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Sankelo.

16.05 Janne Sankelo kok: Arvoisa puhemies! Tosiaan edustaja Elomaa innosti minutkin käyttämään tässä puheenvuoron. Siis totean sen nyt tässä yksiselitteisesti, että kokoomuksen maa- ja metsätalouspoliittista linjaa ei määrittele Helsingin pormestari, vaikka monipuolinen henkilö on ja näkemyksiä varmastikin löytyy. [Ritva Elomaa: Hyvä!] Tämän tiedon olisi hyvä kantautua myös maatalousalan johtaviin lehtiin, kun näitä asioita kirjoittavat.

Kyllä tämän kokoomuksen maa- ja metsätalouspoliittisen linjan ensinnäkin määrittelevät kokoomus omissa ohjelmissaan ja eduskuntaryhmä työssään täällä, ja se konkretisoi- tuu esimerkiksi tämänpäiväisessäkin keskustelussa, jossa kävimme hyvin laaja-alaisesti läpi lannoiteasioita, luopumistukea ja näihin liittyviä kysymyksiä. Kyllä me haluamme olla elinkeinoa kehittämässä. Ja onhan meillä myös kokoomuksen maaseutupolitiikan verkosto, jonneka toivotan teidät kaikki tervetulleiksi vähintäänkin vierailemaan, jos ei nyt vielä halua jäseneksi liittyä. [Ritva Elomaa: Kiitos!] Sekin on toki mahdollista, mutta voi tulla meidän kokouksessa käymään. Siellä käydään laaja-alaisesti maaseudun asioita läpi, ja meillä on kattava viljelijäverkosto, joka tekee päivittäistä, konkreettista työtä maa- ja metsätalouden parissa, ja sitä kautta saamme aina tuoretta tietoa, miltä tuottajan näkökulma vaikuttaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

Ehkä tässä niin kuin siunatuksi lopuksi totean myös sen, että aina aika ajoin kokoomus on ollut hallituksessa vetovastuussa näihin asioihin liittyvissä kysymyksissä, ja kyllä me voimme ihan ylpeinä katsoa sekä taaksepäin että eteenpäin, mitä kokoomus on näitten asioitten tiimoilta tehnyt. Mutta ehkä tämä nyt meni tämmöiseksi [Ritva Elomaa: Puolustuspuheeksi!] vakuutteluksi, ei tätä tarvitse enempää vakuutella.

Tähän lopuksi vielä — vaikka tuossa jo aikaisemmin kiittelin ministeri Leppää — toivotan oikein hyvää jatkoa merkittävässä tehtävässä sekä kotitilalla että täällä eduskunnassa. [Jari Myllykoski: Minkälaiset tarjoilut siellä on?] — Hyvät, hyvät. [Naurua]

Puhemies Matti Vanhanen: Ja ministeri Leppä.

16.07 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kiitoksia edelleen kiitoksista ja samoin sinnepäin kaikille. Tätä hyvää keskustelua on käyty vähän laajemminkin ruoantuotannosta ja sen tärkeydestä, huoltovarmuudesta, ja se, että meillä on ruokaa kaikkina aikoina, on oleellisen tärkeä asia. Se on myöskin yksi osa itsenäistä valtiota, että on ruokaa. Se on yksi keskeisimpiä asioita ja myöskin osa kokonaisuutenaan puolustusta.

Tuo, mikä täällä nousi esille, että mitä LUTUn jälkeen, on hyvä kysymys, ja taisi olla edustaja Sankelo, joka tästä käytti ensimmäisenä puheenvuoron. Sitä olen myös itse pohtinut, mitä meidän pitää tehdä, jotta meillä olisi juuri teidän kuvaamallanne tavalla jatkajille mahdollisuuksia lähteä liikkeelle silloin, kun heillä se intressi on, silloin, kun on se oikea aika, ettei se mene liian pitkälle sitten noin iässä mitattuna. Tämä on hyvä kysymys, ja tätä on meidän yhdessä tarpeen pohtia. Itse ainakin toivon, että me löydämme tähän muun ratkaisun. Koska tämä LUTU ei tällaisenaan voinut jatkaa meistä riippumattomista syistä, niin joku tämän tilalle on tarpeen tulla. Olen ehdottomasti sitä mieltä.

Sitten en malta olla sanomatta, että olen täysin samaa mieltä, että kyllä se kestävä kannattavuus luodaan vain ja ainoastaan markkinoilla, ja siksi tämä markkinoiden toiminta ja sen edistäminen ja oikeudenmukaisemmaksi tuleminen on täysin välttämätön asia, jotta tämä kestävä kannattavuus saadaan taattua. Valtiolla, yhteiskunnalla, on tässä oma tärkeä roolinsa. Sitä ei pakoon juosta, se pitää hoitaa, ja tämä akuutti tilanne pitää hoitaa, mutta kestävä kannattavuus luodaan markkinoilla, ja sitä kohti meidän pitää mennä. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.